

Pestprotocol

Januari 2024

Basisschool
Petrus Canisius

Dit pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining. Het zijn feitelijk fatsoenafspraken.

Onze bedoeling is dat geen enkel kind wordt gepest op de Petrus Canisius!

Wat is pesten?

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Voorbeelden van pesten zijn:

Verbaal:

- Altijd een bijnaam gebruiken
- Vernederen
- Schelden
- Dreigen
- Beledigen
- Belachelijk maken
- Gemene briefjes schrijven.

Fysiek:

- Trekken, duwen of spugen
- Schoppen en laten struikelen
- Krabben bijten en haren trekken

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of ergens opwachten
- De weg versperren of in de val laten lopen
- Dwingen tot het verrichten van bepaalde handelingen
- Dwingen om bezit af te geven

Isolatie:

- Buiten sluiten, hiervoor steun zoeken bij anderen
- Niet mee laten doen aan activiteiten

Goed gedrag kun je leren. Bij ons op school gebeurt dit door middel van de Kanjertraining. De Kanjertraining is erkend als effectieve werkwijze om pestproblematiek aan te pakken en sociale vaardigheden aan te leren. De Kanjertraining kan helpen om problemen bespreekbaar te maken en te zoeken naar oplossingen voor alle partijen.

De kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de “pester” niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep. Pesten gebeurt bijna altijd achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders en dat moet worden geleerd aan kinderen hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

De kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Bij de kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag wat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat de kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen:

• Witte pet

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen.

Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.

• Rode pet

Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pester.

• Zwarte pet

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen.

Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met hun eigen karakter als basis.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en borgt de gemaakte afspraken.

Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
7. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening

gehouden wordt. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.

8. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.

9. Hulp in de vorm van een maatje (bemiddeling).

10. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Wat mag u verwachten van de leerkrachten op school?

- U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder.
- U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen."
- U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal is straatcultuur (=directief, helder en grensstellend), die andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.
- Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Het rollenspel

De Kanjertraining richt zich op meer dan alleen pesten. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar zo komt het dan niet over. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten (en ouders) niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen. In de kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren recht op te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: “ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?” Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (maatje). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdende gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware “benzine” aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Wat wordt van u al ouder verwacht?

Een extra moeilijkheid doet zich voor als ouders van de “niet-pesters” van mening zijn dat hun kinderen slachtoffer zijn van de dader. Ouders uiten hun ongenoegen op social media, het schoolplein enz. over de dader en eisen dat de school de vermeende slechterik van school

verwijderd. Het vraagt uitzonderlijk veel talent van de school in de communicatie met ouders om deze vorm van spanning te pareren. Het vergt een specifieke aanpak.

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorafgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. Wij verwachten dat u andere ouders en kinderen respectvol benadert.
2. U spreekt in positieve zin over andermans kind.
3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school.
4. Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld en een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij.
5. U onthoudt zich van kwaadsprekerijen op social media of Whatsapp.

Fases van aanpak

- Signalering
- Erkenning
- Bespreking
- Communicatie
- Ondersteuning
- Waarschuwingfase
- Handelingsfase

Van signaleren tot handelen

De leerkracht bespreekt elk pestprobleem met de betrokken leerlingen. De gesprekken hebben als doel het verkrijgen van inzicht in de situatie met het oog op het ondernemen van vervolgstappen.

De leerkracht bespreekt elk pestprobleem niet alleen met de direct betrokkenen (ouders), maar als regel ook met de groep als geheel, tenzij er dringende redenen zijn om daarvan af te zien. De leerkracht neemt in dit gesprek duidelijk stelling tegen het pestgedrag.

De leerkracht maakt een verslag in Parnassys van de pestsituatie.

De leerkracht meldt het pestprobleem bij de intern begeleider en brengt daarbij verslag uit van de gesprekken die met de kinderen en de groep zijn gevoerd. Indien nodig brengt de intern begeleider advies uit.

De leerkracht neemt na een pestprobleem duidelijk stelling tegen het gedrag van de pester, dat niet te tolereren is. Hij/zij activeert de groep om samen tot een oplossing te komen. Hij/zij dreigt niet met maatregelen, maar straalt gedurende het hele proces het geloof uit dat de kinderen die erbij betrokken zijn zelf de problemen kunnen oplossen.

Bij een pestprobleem kiest de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, een vorm van begeleiding voor de pestende leerling en voor de gepeste leerling. Een keuze kan zijn om het probleem in het ondersteuningsteam te bespreken, zodat externen kunnen meedenken over de aanpak.

Er wordt gezamenlijk met de ouders en de betrokken leerling afspraken ten aanzien van het gedrag van de leerling gemaakt. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Zijn alle stappen zoals hierboven omschreven niet afdoende en stopt het pestgedrag niet, dan volgt er een eerste waarschuwing (tijdelijke schorsing) voor de pester. Wanneer een waarschuwing aan een leerling gegeven wordt, dan wordt er weer contact met de ouders opgenomen. Laat de leerling na de waarschuwing weer pestgedrag zien, dan gaan we over tot handelen: tijdelijke schorsing.

Waarschuwingen vervallen na een half jaar

Op de Petrus Canisius streven wij naar 100% veiligheid voor iedere leerling. Pesten wordt niet getolereerd en we zullen er alles aan doen om pesten te voorkomen. Mocht er toch een gevoel van onveiligheid ontstaan en onze plan van aanpak en alle andere maatregelen hebben niet afdoende gewerkt, dan kan de directie, in overleg met het bestuur, overgaan tot verwijdering van de pester.

Team Petrus Canisius